

POEMES DE NORMAN MACCAIG

The poems of Norman MacCaig, Polygon, Edinburgh, 2010.
(Selecció, semblança del poeta i traducció dels seus textos)

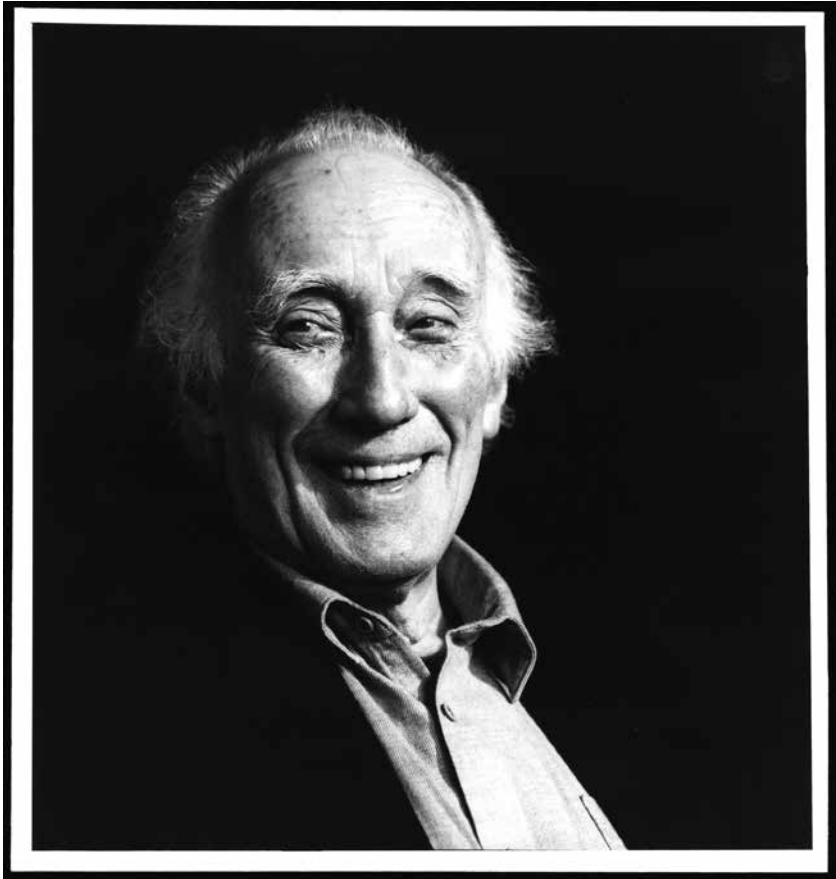
Manel Rodríguez-Castelló

Norman MacCaig (Edinburg, 1910-1996) és, juntament amb Hugh MacDiarmid (1892-1978), amb qui va mantenir una estreta amistat tota la vida, un dels més grans poetes escocesos del segle XX. Va publicar, entre 1947 i 1988, 16 volums de poesia, els dos primers dels quals va acabar rebutjant. Radicalment independent i pacifista i refractari a les grans paraules com 'glòria', 'llibertat', 'patriotisme' o 'democràcia', es va declarar objector de consciència durant la Segona Guerra Mundial, per la qual cosa fou empresonat a Wormwood Scrubs durant 93 dies. Mestre de primària en la vida professional, passava els estius a Assynt, a les Highlands, al nord d'Escòcia, el paisatge primordial de la seua poesia i el seu edèn personal. 'El paisatge és la meua religió', va dir en una ocasió. Coincidint amb el seu 75è aniversari van veure la llum en 1985 els seus *Collected Poems*, en edició preparada per l'autor que incloïa un total de 693 poemes. En 1990 va aparèixer-ne una segona edició revisada. En 1970 s'integrà al Department of English Studies de la Universitat de Stirling i en 1972 fou nomenat Reader in Poetry. En 1985 va rebre l'alta distinció de la Queen's Gold Medal for Poetry.

El volum *The Poems of Norman MacCaig*, a cura del seu fill Ewen MacCaig, fou publicat per l'editorial Polygon d'Edinburg en 2005 i reeditada en 2010. Conté 792 poemes. El poeta escriví 3.897 poemes al llarg de la seua trajectòria, numerats i ordenats per la data d'escriptura en fulls solts. 2.800 d'ells van ser destruïts per l'autor, que no els consi-

derava prou bons. De la facilitat amb què componia els seus textos dona compte la següent afirmació d'Alan Taylor, estudiós de la seua obra: "Abans que sabés de què anava el poema, ja l'havia acabat". Juntament amb els paisatges de les Highlands, poetitzats sense romanticisme ni impostacions, la poesia de MacCaig atén la vida quotidiana i les persones amb què conviu recurrent sovint al mètode socràtic del diàleg. Poema rere poema l'autor emfasitza la temporalitat humana, la perniciososa influència de la gent en el paisatge i sobre ella mateixa. El poeta irlandès i premi Nobel de 1995 Seamus Heaney va escriure a propòsit de Norman MacCaig: "Ell significa per a mi la poesia".

Publicats per primera vegada al magazine digital *La paraula nostra* en 2011, aquests són els primers poemes de l'autor escocès que es publiquen en català, cosa que he d'agrair personalment a Chris Larsen, que me'ls va fer a mans un ja llunyà darrer dia de l'any 2010.

DUES NITS

La nit real, la que
continua tornant puntual,
mai no comença
amb un tall de negre.

Com si, educadament,
fes un soroll en la grava
i tossís i truqués a la porta
abans d'entrar.

No com l'altra, que
en el més estival dels dies
esquinça la llum i vessa
una negra foscor sense lluna, sense estrelles.

TWO NIGHTS The real night, the one / that keeps coming back on
time, / never begins / with a gash of black. // As though, politely, / it
makes a noise on the gravel / and coughs and knocks at the door / before
coming in. // Not like the other one, that / on de most summer of days
/ gashes the light and pours through / a black dark with no moon, no
stars. [July 1985]

TRIPULACIÓ

Tres homes remen
al costat d'estribord,
l'home que soc i el que vaig ser
i l'home que seré.

La barca navega
cap a un cec horitzó.
Qui està remant a babord
i fa que avancem recte?

Remant com ho hem de fer
no podem girar-nos
a babord o estribord per aquest
invisible remer.

CREW Three men are pulling / at the starboard oar, / the man I am and
was / and the man I'll be. // The boat sails / to a blind horizon. / Who's
pulling on the portside oar / that keeps our course straight? // Pull as we
may / we're kept from turning / to port or starboard by that / invisible
oarsman. [August 1985]

PATRIOTA

El meu únic país
fa un metre vuitanta-dos d'alçada
i tant si l'estime com si no
moriré
per la seua independència.

PATRIOT My only country / is six feet high / and whether I love it or
not / I'll die / for its independence.

LES TRIBUS DELS HOMES

Pensen que caminen pel seu país.
Caminen cap a ell.

Ignorants del terratrèmol que ja
els infla els músculs sota els peus
o de l'espurna que devastarà un bosc sencer.

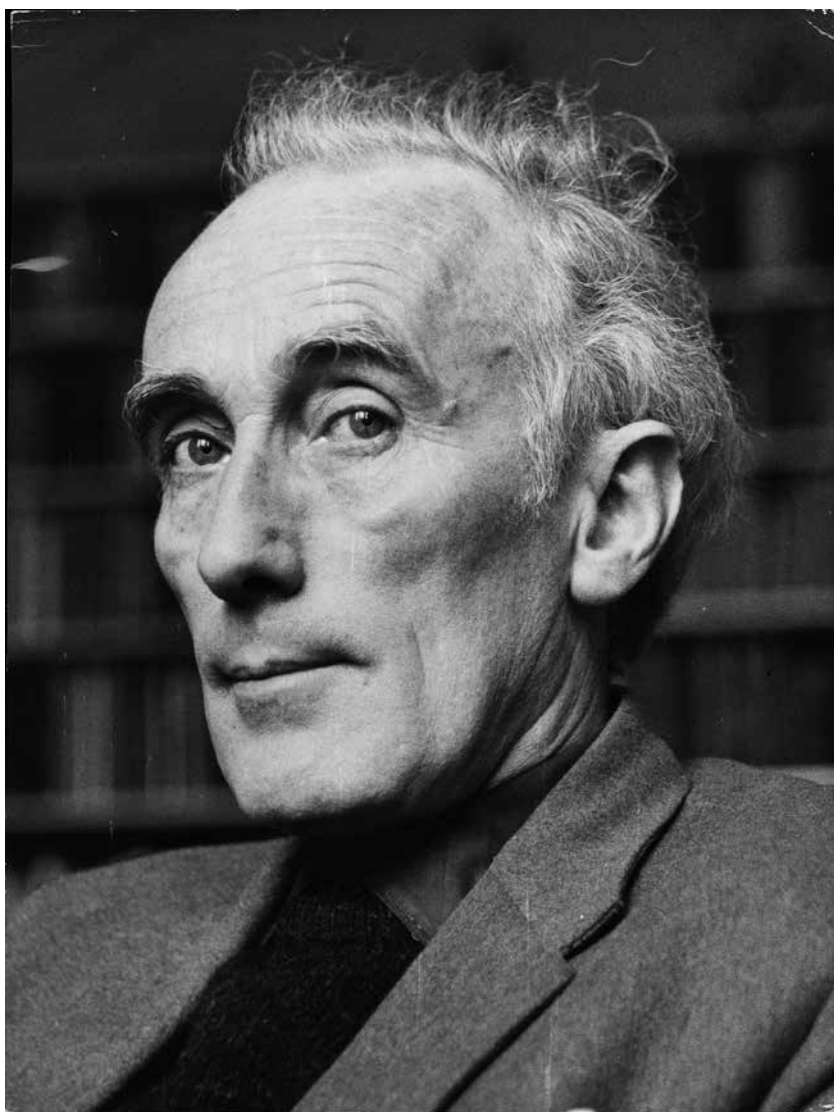
Interpreten les estrelles d'allà dalt
com formes d'històries. Totes contes infantils.
Deixem que interpreten la foscor entre ells.

El seu país és aquell cap on caminen,
el de la foscor
on no sentiran ni l'herba damunt els seus caps.

Donen naixença i assassinen. Fan
música de llàgrimes i instruments.
Odi, amor i avorriment són els seus companys.

Deixem-los assaborir-ho tot. Deixem-los estar:
aquests exiliats traductors de la realitat
que l'herba ni oblida ni recorda.

THE TRIBES OF MEN They think they walk in their country. / They walk to it. // Ignorant of the earthquake already / swelling its muscles under their feet / or the spark that will bring down a whole forest. // They read the stars overhead / like patterns of stories. All childish tales. / Let them read the darkness between them. // Their country is the one they're walking to, / the one that's the darkness / where they'll hear not even the grass overhead. // They give birth and they murder. The make / music of tears and instruments. / Hate, love and boredom are their companions. // Let them relish them all. Let them be: / those exiled translators of reality / whom the grass neither forgets nor remembers.

XIQUET

Agafava un cudol
i el llançava a la mar.

I un altre, i un altre.
No podia aturar-se.

No tractava d'omplir la mar.
No tractava de buidar la platja.

Simplement els llançava,
no res més.

Com un gatet que juga
practicava per al futur

quan hi hauria tantes coses
que voldria llançar lluny

només amollant els dits
i deixant-les anar.

SMALL BOY He picked up a pebble / and threw it into the sea. // And another, and another. / He couldn't stop. // He wasn't trying to fill the sea. / He wasn't trying to empty the beach. // He was just throwing away, nothing else but. // Like a kitten playing / he was practising for the future / when there'll be so many things / he'll want to throw away // if only his fingers will unclench / and let them go. [July 1985]

PRESSENTIMENT A L'EDÉN

És culpa meua, delicada Eva,
que siga un home que es diu
Adam?

Estic viu i enamorat.
La indolora ferida del meu costat
ha cicatritzat.

I he acabat d'anomenar els animals,
tots menys un.

Però alguna cosa no està bé. La nit
gira i gemega
en la primera de les tempestes.

Demà arribarà. Ferida,
fuetejarà l'aire.

–Fins que caurà un silenci i en ell
trobarem el creador de les tempestes,
el creador de la calma.

FOREBODING IN EDEN Is it my fault, delicate Eve, / that I'am a man
called / Adam? // I'm in life and in love. / The painless wound in my
side / has healed. // And I've finished naming the animals, / all but one.
// But something's wrong. The night / groans and whirls / in the first
storm of all. // Tomorrow will come. Wounded, / it'll thrash in the air.
// –Till a silence falls and in it / we'll meet the maker of storms, / the
maker of stillmess. [August 1985]

SUPERVIVENTS

L'últim llop d'Escòcia
fou mort fa dos-cents anys.

M'agradaria trobar-me'l.

No li preguntaria
per què obria la gola del cérvol i
esquarterava llebres de les neus en peces.
No li preguntaria per què udolava
en la vall i enfonsava delicadament
una pota en un torrent de muntanya.

—Ell no tindria res a preguntar-me
excepte 'Per què soc
l'últim llop d'Escòcia?'

Jo sabria què volia dir això,
perquè soc l'últim de la meua raça,
com ho ets tu, i ella, i ell.

Ens mirariem amb estranyesa l'un a l'altre
abans que se'n tornés saltant cap a la seua mort
i jo posés de nou un peu
perillosament en el segle vint.

SURVIVORS The last wolf in Scotland / was killed two centuries ago.
// I'd like to meet it. // I wouldn't ask / why it opened the throats of deer
and / tore mountain hares to pieces. / I wouldn't ask why it howled /
in the corries and put one paw / delicately in a mountain torrent. // —It
would have nothing to ask me / except, 'Why am I / the last wolf in
Scotland?' // I would know what it meant, / for I am the last of my race
/ as you are, and she, and he. // We would look strangely at each other /
before it loped back to its death / and I again put one foot / dangerously
into the twentieth century. [May 1976]

DOS AMICS

L'última paraula que l'un va dir
fou el meu nom. L'última paraula
que l'altre va dir
fou el meu nom.

Els meus dos amics
no es van conèixer mai. Però quan van dir
l'última paraula
es van parlar l'un a l'altre.

Estic orgullós d'haver-los donat un llenguatge
d'una paraula, un espai estret
en el qual, sense saber-ho,
es van trobar finalment.

TWO FRIENDS The last word this one spoke / was my name. The last
word / that one spoke / was my name. // My two friends / had never
met. But when they said / the last word / they spoke to each other. // I
am proud to have given them a language / of one word, a narrow space
/ in which, without knowing it, / they met each other at last. [February
1978]

TRIPLE CÀRREGA

Sé que tenia la meua mort en mi
des que vaig cridar cap per avall
en el món.

Ara tinc una altra mort en mi: la teua.
Cada una és la imatge de l'altra.

Portar dues morts
és una càrrega per a qualsevol home:
i és una dura coneixença que em diu
que només la mort amb què vaig nàixer
destruirà l'altra.

Perquè una barca ha navegat en
el mar del desconegut
i tu n'ets a bord.

I en algun lloc una altra barca
es bressa
en un altre moll.

Està esperant per portar-me
on ja no et tornaré a conèixer—
un viatge
més enllà del coneixement, més enllà de la memòria.

TRIPLE BURDEN I know I had my death in me / from the moment
I yelled upside-down / in the world. // Now I have another death in
me: yours. / Each is the image of the other. // To carry two deaths / is
a burden for any man: / and it's a heavy knowledge that tells me / only
the death I was born with / will destroy the other. // For a boat has sail-
ed into / the sea of unknowing; / you are on board. // And somewhere
another boat / rocks / by another pier. // It's waiting to take me / where
I'll never know you again — / a voyage / beyond knowledge, beyond
memory. [May 1977]

A.K. MACLEOD

Vaig anar al paisatge que més m'estime
i l'home que n'era el sentit i estava unit a ell
es va reunir amb mi a Ullapool.

El bell paisatge estava cobert de neu
i era bell d'una manera nova.

L'endemà, l'home que m'havia donat la benvinguda
amb el més gran dels plaers
va vomitar sang
i morí.

Grangers i pescadors i les dones del poble, incapaços
de dir res més, deien
'Fa un dia magnífic, fa un dia preciós'.

I jo vaig pensar 'Sí que és cert'.
I vaig pensar en ell, allà estès,
centre mort de tot plegat.

A.K. MACLEOD I went to the landscape I love best / and the man who
was its meaning and added to it / met me at Ullapool. // The beautifull
landscape was under snow / and was beautifull in a new way. // Next
morning, the man who had greeted me / with the pleasure of pleasure
/ vomited blood / and died. // Crofters and fishermen and womenfolk,
unable / to say any more, said, / 'It's a grand day, it's a beautifull day'. //
And I thought, 'Yes, it is'. / And I thought of him lying there, / the dead
centre of it all. [March 1976]

Nota del traductor:

Agraesc al meu cunyat i amic Chris Larsen les observacions que m'ha fet sobre la traducció d'aquests poemes de Norman MacCaig, poeta que ell mateix em va donar a conèixer a Dundee (Escòcia), el 31 de desembre de 2010.

Nota de l'editor:

Agraïm a Birlinn Ltd - Independent Scottish Publisher la cessió de les fotografies de Norman MacCaig.